

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Feladvány szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombatonként.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Székesfehérvár, I. sz. u. 10. sz. házban.
Egyes számok kizárólag a postán kerülnek előfizetők kezébe.

A legújabb színházi eset körül.

Azt hiszem, nincs senki, aki a Vera Violetta két hét előtti előadásából azt a bizonyos darabot sejtette volna, a mely belőle ki-keveredett, se Szalkai direktor, se Steiner Jákó dr., se Tóth Artur, se én, se a Székesfehérvár és Vidéke szerkesztősége.

A színházban akkor nem voltunk többen ötvennél. Én megírtam a referátumát s rövid pár sorban — nem említve se a darab címét, se annak tartalmát, hanem csupán a színházi bizottságot kérdezve, hogy a nyilvános házak belétele és frazeológiája a mi színházunkba való-e? Bővebben azért nem írtam, mert ismerem a publikum egy részét, a mely az ilyet reklámnak tekinti s boldogan vonul be olyan darabnak a megnézésére, a mely ellen valaki a jóízűség szempontjából tiltakozik. Ezeket a vén kujonokat nem sajnáltam volna, hanem sajnáltam volna azokat a szájalomra méltó hölgyeket, a kik szórakozás céljából mennek a színházba és női méltóságukban látják magukat megsértve. Mert én úgy fogom fel a dolgot, hogy egy tisztességes, a saját nőiségére tartó nőre nézve mélyeséges sértés, lealacsonyítás az, ha olyasmit beszélnek előtte, a mi miatt pirulnia kell. Nem azért, mintha nem tudna róla. Nem! Talán hallott, talán olvasott róla, de a szeméremzete tiltja, hogy a nyilvánosság előtt olyasmit lásson és halljon. Mert hiszen ebben áll a szeméremzete, ez különbözteti meg az embert az állattól. Az állat a maga természetes dolgaival nem vonul el, míg az embert a lelke ellenkezőre tanítja. Ha az em-

ber annyira súlyos, akkor az állatnővéjára súlyosít le.

A mit én írtam, ugyanazt hangsúlyozta a többi újság is, a Székesfehérvári és Vidéke, az Új Lap, a Székesfehérvári Friss Újság. Ajánlatot egyetül a Székesfehérvári Hírlap írt mellette, hogy „ha ez az operett újra színrekerül, ne mulassák megnézni azok, a kik egy élvezetes pompás estét akarnak maguknak szerezni.

Azóta, különösen pedig Steiner Jákó dr. interpellációja óta nagyon sokat beszélünk ezekről a dolgokról s egyes darabokról és azok tartalmáról. Annyi összehasonlítást hallottam, hogy szinte fő fölök a fejem. De én védem a magam elfoglalt álláspontját s újra kijelentem, hogy én a színházi darabok kritizálását a legnagyobb komolysággal fogom föl, irásaimat a komoly, művelt publikumnak szánom s azért írom a kritikákat legnagyobb részt magam, (a Buridán számarólól nem én írtam) fölhaldozva a legjobb álmainkat. Ismételt újra, hogy én ilyen alpári s annyira mi színházunkba nem való dolgokat még sohase láttam, se itt se, egyebütt. Halottam kétértelműségeket, a hol inkább a néző fantáziája végzi azt, a minek a sejtetésére az író módot nyújt, de annyira egyértelmű közönségességet még nem. Hogy igazoljam magamat, elmondom némileg a tartalmát. A színpad egy helyiség, a hol az asszonyok a szeretőiknek találhat adnak. Ott találkozik a férj a feleségével. (Ez „vice“ a darabban.) Aztán a szolgáló behoznak egy vén ruót, a ki sorra mustrálja a leányokat s boldog, hogy új leányokat is hoztak, végigtapogatja s az ölébe ülteti őket. Aztán a

párok itt reprodukálhadják azokat a csodákban bevonulnak a színházba, hogy ez mi? — arra könnyű megadni a feleletet. Egyik-másik vitatkozó azt mondja, hogy ez orfeumi játék. Hát én nem hiszem, hogy orfeumot Magyarországon bírtak föl. De tartam akárhányszor a külföldi színházban vagy 10 országban és Amerikában is bátran mondom, hogy sohase láttam még senki kifogást a mi színházunk ellen, az az előadott darabok annyira a fővárosi színház állásának, mint azok az orfeumok, amelyekben a külföld mulatgatói a publikumát tartam cirkuszi mutatványokat, bohózatokat, trüvön sétáló elefántokat, különféle művészi csodákat, zenét és éneket. Az igaz, hogy ezeknek a tartalmát nem mindig értem, de szívesebben azonban sohá, sehol. Hisz a mi magyar orfeumainknak brutálisan mély gyökere kell állniuk, hogy ha a Vera Violetta háttere a helyiségük.

A Vera Violetta: összehasonlítottak egyesek a Botrányval, mások a Lillommal, a melyeket a Fejérmegyei Napló is publikumnak ajánlott. A magam álláspontja magyarázására elmondok egyet-mást. Mi a Botrány alapja? Egy asszony ballépése, a ki beleszeret egy kalandorba. A darab ezzel kezdődik. Látjuk a színpadon a szerelmen szenvedélyes föllángolását, de rögtön a kiábrándulást is, amikor az asszony látja, hogy kinek adta oda a szívet. A többi felvonások ennek a szerencsétlen lépésnek a következményei, az asszony állandó megigazító bűnhődése. Minden színműnek különösen drámanak az alapja valami eltevelyedés az erkölcsi világtendőtől, egyik nagyra-

Az ékszerészboltban.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcája. —

Jules Moineak a Rue de Richelieu fényesen berendezett ékszerüzlete volt. Szorgalmas, tevékeny kereskedő ember volt, ki kora reggeltől késő estéig dolgozott egyébként is közkedvelt-ségnek és látogatottságnak örvendő üzletében.

Szép, verőfényes őszi délelőtt volt, és Jules Moine igaz gyönyörűséggel tekintette át raktárát, kedvtelve vett itt-ott kezébe egy-egy értékesebb ékszerdarabot, amott lesimította a vékony, alig észrevehető porréteget és a helyiség jobb sarkába érve az ott elhelyezett automatára jöved velen mosolygva, tréfálkozva ráított. Közönséges, uton-utófélen szembeötölő automata volt, hasonló ami mérlegautomatáinkhoz, mely „háromkrajcárnak a mérleg szájába való bedobása után testünk súlyát kilogrammkövek kifejezve feltünteti.“ Csak-hogy valamivel nagyobb, szélesebb és főképen sokkal csinosabb, izlésebb kiállítású volt. Oda volt építve a falhoz és a bolt kiemelkedő, feltűnő helyén állott.

A szomszédos teremben, melyet egy fej-tüvegajtó kötött össze az üzlettel, volt a műhely,

órák s ékszerek kijavítására berendezve, hol sürgye-forogva munkálkodott a sok munkás és munkásnő.

Az üzletben példás tisztaság uralkodott. A padló szőnyegekkel volt borítva, köröskörül a fal mentén feketére fényezett állvány állt s benne ügyesen elrendezve a főmentelen sok ékszer csillogott.

Kilenc órakor egy automobil állott meg a boltajtó előtt. Egy új szállott ki belőle és az üzletbe lépett. Igen elegánsan, diszkrétén volt öltözve, fellépése előkelő, modora megnyerő, átható parfümjének illata betöltötte a levegőt.

Jules Moine udvariasan, előzékenyen köszöntötte az előkelő vendőt és kérdezte:

— Mivel lehetek szolgálatára, uram?

— Valami szép ékszer, talán egy csinos gyűrűt szeretnék vásárolni feleségem, a grófné számára. De annak valóban szépek kell lennie.

A kereskedő előre is biztosította őt arról, hogy a grófné meg lesz elégedve, és: mielőtt a kiszolgáláshoz látott volna, szokása szerint szinte észrevétlenül beszélt a műhelybe vezető üvegajtón:

— François! — mivel jelezni akarta, hogy vevő van az üzletben.

Azután a gróf leült egy egész halom szebbnél-szebb csillogó, ragyogó gyűrűt, az arany-

ból készült karikák a legritkább, legbecsesebb és legdrágább ékkövekkel voltak díszítve.

Jules Moine egy vékony szarvasbőrrel megdörzsölt minden ékszerdarabot s a vana elő tartotta. Bőbeszédességgel, tele szájjal kínálta, dicsérte áruit.

— Méltóztassék, talán ez megfelel. Igen pompás munka... Csiszolt, tiszta gyémántok... Nagyon ajánlom... vagy talán ez itten kérem... Tizennégy karátos arany... És a kőnek, napme-nálisan szép színjátéka van!

De a gróf ur is szakemberek lázától mért szemmel nézegette, vizsgálta a köveket, már egy jó csomó ékszer hevert előtte, de a választásra nem tudott jutni.

— Ha megengedi, gróf ur, mutatok egy igazi remekművet — szót a kereskedő és a csinos, feketére mázolt létráját az egyik állványhoz támasztva, fölmászott rajta, hogy a magából egy ékszerkatulyát levegyen.

Ekkér hirtelen az automatából tompán, alig hallhatóan, az óvatlathoz hasonló hang hallatszott. Jules Moine meghökélt e nem várt jelzésre, meggöngyölve, meglepődötten állt meg a létrafokon, de csak egy pillanig, mert csakhamar elhatározta magát és nyugodtságot szánva elvette az ékszerkatulyát a gróf elő-

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.
Nagy választék egy- és asztalneműkben,
színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szebb árak mellett.

Mai lapunk 4 oldal.

vágyó, a másik lop, a harmadik hiu, a legtöbb azonban szerelmes, és természetesen nem az képezte a bonyodalom magvát, hogy a törvény formái közt szerelmes, hanem olyanba, akit nem szabad szerelnie. Ha minden darabot kirtanánk, amelynek ilyen szerelem az alapja, akkor a színházi repertoár háromnegyed részét kályhába rakhatnánk. Aki látta a darabot, tudja, hogy a szerző nem az első felvonás első részéért írta meg, hanem a későbbiekért, az asszony borzasztó bűnhődéséért. S ez a különbség a művészi darabok és az obszcén trágárságok között.

Mások a Liliomot vetették ellenargumentumnak. Álom a vitát. Azt mondják, hogy a katolikus vallás megsértése a túlvilági jelenet. Hát az bizonyos, hogy én a túlvilágot nem úgy képzelem el, mint Molnár Ferenc. De hogy a csirkefogó fantáziájának és történetének megfelelő a felsőbb kerületi kapitányság, azt hiszem. És azt a túlvilági bírót, a kit különben az igazságosság és türelem erejével is fölruház a szerző, inkább szeretem a szinpadon egy háromszilagos rendőrkapitány alakjában, mint egy rosszul sikerült felhőkben, rosszul sikerült környezetben mosolyt keltő dörgedelmek közt látni. Ha már el kell szenvednünk ezt a profanizálást, így minden valószínűség szerint elviselhetőbb lesz. Egyébként megjegyzem, hogy Dornis Istvánnal együtt néztük végig a darabot s vele teljesen egyhangú volt a véleményünk. Nem tagadtuk az izléstelen, cynikus részeket, de az egészet általánosságban tetszéssel fogadtuk. Ha tetszik, idézhetném a legelőkelőbb katolikus folyóirat, a Katolikus Szemlének a véleményét, (szerkeszti Mihályfy Akos) a mely „Az Ördöghöz” képest haladásnak és sikerült darabnak tartja a Liliomot s nem mond több rosszat róla az én kritikámnál.

Hogy a Vera Violetára visszatérjek, imédtem, hogy hozzá hasonló nivójut én még nem láttam, a darab egyes, mindenestre szellemes ötletein nevetem, de mikor a vastagabbja jött, megdöbentem és hallottam az előttem ülő Steiner Jákó dr. szavait: — No ez már mégse járja! S azt a jelenetet se felejtsem el, a mikor önkéntelenül körülnéztem s balról a második páholyban egy fiatal 16—18 éves leányt láttam, a ki a két kezével elfodta az arcát. Azok az ötletek és jelenetek nem olyanok voltak már hogy azokat félre lehetett volna érteni, a

mint hogy a legtöbb színházi pikantériának megvan az a mentése, hogy legalább a tapasztalatlan ifjuság nem értheti s a pirulni tudó színházlátogató menetheti magát, hogy így vagy úgy érte a nem a mit a szerző a burkolt szavakkal jelenteni akart. Annak fiatal leányának a szomorú szánandó helyzete igazol itt mindent, a mit az ellen a darab ellen irtnak vagy mondottunk. Mert elhiszem, hogy vannak a legtöbb színházlátogató, különösen az érettebb férfija, olyan, hogy az ott hallott dolgok nem rontják meg már a felfogását, de vannak ott nők, a kiket minden tisztességes embernek megbecsülni kötelessége, vannak fiatal leányok, ott van az állóhely, a serdülő kamaszdó ifjuság, a melynek a kora hervadását ez az erotikum okozza s a Székesfehérvár szab. kir. város közönsége által fenntartott, szubvencionált színház nem lehet kiinduló pontja, forrása, melegágya annak a lelki bomlási processusnak, a melytől minden magyar embernek kell óltalmazni a másik magyart. Mikor én felszólalok, mikor helyeslem a mások felszólalását, ezek a gondolatok a magyar hazám és a keresztény felelősség iránt érzett kötelességem az indító okok, a melyek e szavakat tollam alá adják. Szóval a felelősséggel járó kötelesség parancsol itt. És ismétlem, hogy Tóth Artur bizonyára nem hallotta azokat a kifejezéseket, a melyeken mi megbortránkoztunk, mert — semmi kétségem nincs az iránt — ő is felszólalt volna ellenük mint a hogyan mint kritikuskak, de különösen, mint a színházi albizottság elnökének kötelessége felszólalni s mint a hogyan egyéb hasonló esetekben hallatta is a szavát.

Most aztán arra gondolok, hogy milyen különös gondolatai támadhatnak az olvasó közönségnek, amely soraimat olvassa a színházról, Szalkai direktorról, a színházjáró közönségről stb. Biz ez furcsa dolog kérem. Valamikor a színház a művelődésnek, a nemesedésnek, a hazafiságnak volt a melegágya. Ma pedig egyszerű mulatóhely, a hol a nemesebb lelki szórakozás, a jobb, a tisztességesebb kulturmunka is helyet talál. De erről Szalkai Lajos tehet legkevésbé. Én bámulom az ő szízfusi munkáját, a melyet Szylla és Charybidds közt folytat. A közönség legnagyobb része kívánja vagy legalább szívesen látja a pikantériákat, a szindarab termelés nagy része ilyen, a ke-

resztény publikum, különösen a pénzesebb, ritkán jár. A direktornak pedig élnie kell, mert az a 40—50 tagból álló társulat, meg a muzsikusok nem laknak jól kritikából, meg igéretekből. Hányszor bízattuk a jó daraboknál a józlésű, pénzes publikumot, hogy tessék színházba járni, tessék támogatni azt a jóakaratu direktort, a ki — én meg vagyok győződve — szívesebben adatna elő fehér darabokat, mint olyanokat, a melyekért a kritika, meg a közgyűlési felszólalások dorongjait kell éreznie. Én mondhatom, mert látom és közvetlenül tapasztalom, hogy Szalkai Lajosban annyi jóakarát van, annyira a lelken viseli a színház nemesebb hivatását, hogy szinte csodálom tőle az illető darab színrehozását. Valósággal a kényszerűség hajlja rá: próbáiok jót, szépet, fehéret, kihuzkodok mindent, a mi a tisztességet sértene, jöjjetek, hiszen nem meggazdagodni akarok, csak a kopolalástól akarom megmenteni ezt az éhes, kényerret követelő truppot — nem érték meg: Hát a logika, meg a kényszerűség ráviszi, hogy fordítson a dolgon és más irányban próbálkozzék. Tehát első sorban a romlott izlésű s a színházban nem járó publikumra vetek követés csak azután okozom a direktort.

Bilkel Ferenc.

UDONSÁGOK.

— A Vörösmarty-bál, amely a farsagnak egyetlen éltmulatsága lesz, hagyományosan fényes fog megtartatni a városi színházban f. hó 29. én. A rendezőség élén Széchenyi Viktor gróf főispán áll, akinek agilitása biztosítja a bál fényes sikerét. Ujabbán az a fordulat állott elő a bál körül, hogy a tiszta jövedelem fele a tüdőbajosokat gondozó egyesület céljaira fog fordítani, a másik fele pedig a Kápolnásnyéken állítandó Vörösmarty-szobor javára. A bál tisztikara a következőképpen alakult meg: — Háziasszony: Gróf. Széchenyi Viktorné. Elnök: Gróf Széchenyi Viktor. Másod-elnökök: Vértessy József, Vigyázó Imre. Háznagyok: Havass-Zossányi Rezső, ifj. Havranek József. Pénztáros: Thiring Ernő. Ellenőr: Botka Zoltán. Es 220 rendező. — Földsz. nagy páholy 40 kor. többi 30 kor. Emeleti nagy páholy 25 kor. többi 20 kor. II. páholyok 15 kor. II. zártszék 2 kor. Karzati ülőhely 1 kor. Jegyeket előjegyezni lehet naponként este 6—7 óra közt a Vörösmarty-körben ifj. Havranek József háznagnál.

Sokáig keresgált a gróf ur a leadott árúk között, de izlésének megfelelőt mégsem talált. Közben a kereskedő innen is, onnan is hordta eléje a rengeteg sok apró, hársónnyal bevont dobozokat, melyek mindegyike egy-egy drága, vakítóan tündöklő, csillogó gyűrűskét rejtett magában.

— Kérem, gróf ur — szólt Jules Moine — a kirakatomban van egy páratlan szépségű, valóban ritka példányom; biztosra veszem, hogy tetszésének, izlésének meg fog felelni.

És mialatt a kereskedő sietve kinyitotta a kirakat belső nagy ablakát, az automata ismét csöngetett, másodsor, ugyanolyan halkán, szinte észrevétlenül, mint először; sőt csakhamar majdnem egymásután harmadszor is.

Jules Moine boszantkodva rázta a fejét.

Betette a kirakatlakot és bevője elé tette az ékszer.

Gyönyörű gyűrű volt. Egyszerű és mégis impozáns, a sok izlésesen összeválogatott briliáns kö csillogott rajta s a betóduló napfényben ezéféle színváltozatban játszó fényűkkel elkápráztatták, elbűvölték a szemlélt. A gróf ur felpróbálta a gyűrűt kisujjára, megforgatta jobbra-balra, a világosság felé tartotta, rálehelte és végül kijelentette:

— Hát ennél maradok. Ez félig-meddig meg felel. Kérem becsomagolni és a Hotel de la Hongrie-ba küldeni este hat és hét óra között. Később nem találom már.

Egy névjegyet tett a kereskedő elé. Ez állott rajta:

„Comte Alphonse de Patois.”

Még odavetöleg mondta:

— És mi az ára a gyűrűnek?

Teljes két óráig tartott a vásár. A kereskedő elkeseredetten nézett reá. Hiszen keresztülatott most ennek az embernek lelkén. Teljesen megértette őt s viselkedését. Erélyes hangon felelt:

— Ez a gyűrű ezerhatszáz frankba kerül. De háromezernyűszáz frank annak a három gyűrűnek az ára, melyet gróf ur véletlenül a zsebébe csuszatott . . .

A gróf ur fölpiantat:

— Kérem, mi akar ez lenni? . . . Kivel beszél? . . . Ez már csakugyan arcátlanság! . . . Jules Moine végtelen nyugalommal beszélt:

— Ne izgassa fel magát, gróf ur! Minden heveskedése kárba veszne.

— De ezt nem hagyom ennyiben! — méltatlankodott a gróf ur — fényes nappal, Páris közepén ilyen inzultusnak legyen az ember kitéve! Gyalázat! Rögtön rendőrtér megyek. És az ajtó felé tartott.

De a kereskedő hirtelen eléje toppant. Elállta az utját.

— Ön nem fog rendőrtér menni. Hanem, ha rögtön elő nem adja azt a három gyűrűt, úgy én hivatom az első rendőrt és letartóztatom. Mégis csak . . .

— De kérem, hogy mer így gyanúsítani? Minden alap, minden bizonyíték nélkül!

Jules Moine dühében is felkacagott:

— Bizonyíték nélkül? . . . Nos, hát tudja meg hogy nem bizonyíték nélkül — szólt és odarohant az automatahoz, fölcapta a felső részét és

láthatóvá lett Francois, a segéd. Kényelmesen ült az automata üres belsejében. A szomszédos tereméből e célra készített kis részen át bujt az automataba, hol észrevétlenül áttekinthette az egész üzletet. Nem is volt egyéb feladata, mint, a bevőt szemmel tartani s ilyenképpen éppen az ékszerészeket érzékenyen sújtó, gyakori lopásoknak utját állani, megakadályozni.

Francois gunyosan vigyorogva megszólalt: — A kabátja jobboldali zsebében vannak a gyűrűk, gróf ur!

Comte Alphonse de Patois elsápadt. Az előbb oly gögös meghunyászkodott, mint a megvert eb.

Jules Moine intett Francoisnak, hogy hívjon rendőrt. A gróf ur ekkor könyörgésre fogta a dolgot. Zsebébe nyult és megszegyentlenül előadta az eltulajdonított gyűrűket, azután kicsonni iparkodott az üzletből.

Mind a ketten eléje ugrottak.

— Hohó! — Mondta Jules Moine. — Ilyen könnyen nem szabadul, jómadár! Menten adjon át száz frankot Francoisnak, éberségeért.

— Becsületemre mondom, uram, — hebegte a lefülelt gróf — nincsen annyi pénzem . . . Csak ötven frankom van . . . Hát adok hatvanat . . . Jó lesz talán nyolcvan? . . . No tessék itt a száz frank . . .

Francois nevetve vette zsebre a pénzt és hangosan köszöntek a villámgyorsan menekülő grófnak:

— Aláz szolgája! Legyen máskor is szerencsénk . . .

Herceg Dező.

Párba. Lapunk legutóbbi számában megírtuk a Tóth Artur és Steiner Jákó dr. közti félmerült lovagias ügyet. A segédek pénteken délután tárgyaltak s Holly Géza dr. és Námessy János mint Tóth Artur segédei kijelentették, hogy ámbár Tóth Artur lovagias elégtelre hitta ki Steiner Jákó drt, de ők nem engedhetik őt párbajozni, mert Steiner Jákónak Krausz Zsigmond dral még elintézetlen ügye van (t. i. Krausz Zsigmond egy összeütközés után elküldte segédeit Krausz Zsigmond drhoz és Steiner Jákó a magáéit nem nevezte meg). Steiner Jákó dr. segédei tudomásul vették s jegyzőkönyvet vettek fel erről a kijelentésről s értesítették róla megbízottjukat is. Steiner Jákó dr. ma megbizta Kovács A. Sándort és Elek Gyulát ezen ügy elintézésével. Krausz Zsigmond dr. a maga részéről Say Viktor drt és Kékessy Lászlót bízta meg a maga képviselével. A segédek tárgyalnak.

— **Az iparostanonok folyó hó 1-én új év napján igen kedves ünnepélyt rendezett,** a melynek keretében színe hozták Erdélyi Károlynak Győzedelmes szeretet a nagyhatásu színművét. Az előadást Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök is megítélte jelenlétével.

— **Vadászati engedély.** A földmivélségi miniszter megengedte Eszterházy Pál gróf nagybirtokosnak, hogy január hó folyamán, egyebékként tiltott vadászati időben Szár és Bicske közt levő vadászterületen szarvasvadászatokat rendezhessen. Az engedély indoka az volt, hogy a szarvasok nagy károkat tesznek az őszi vetésben.

— **Jegyzőválasztás.** Csákvár községe új adóügyi jegyző állást szervezett, melyre egyhangulag Germán Imre ottani segédjegyzőt, ennek helyébe pedig Kolossszár Antalt választották meg.

— **Felolvasás vetített képekkel.** A helybeli felső kereskedelmi iskolában a vetített képekkel szemléltetett felolvasások folytatása f. hó 8-án szombaton délután 5 órakor lesz. Felolvasó: **Lévay István** a budapesti VII. kerületi állami felső kereskedelmi iskola igazgatója. — **Tárgy:** Bosznia, Hercegovina és Dalmácia. A vetített képek színesek. A felolvasásra a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Színlelőadás.** Pompassan sikerült színlelőadást rendezett jan. 1-én a csákvári kath. Ifjúsági-Egylet könyvtára javára. A kath. kör dísztermét zsufolásig megtöltő közönség fényesen megjutalmazta tetszésnyilvánításával a szereplőket, kik ugyancsak rászolgáltak.

— **Véres szerelmi dráma.** Martonvásáron f. hó 2-án a reggeli órákban véres dráma játszódott le. Szokoli Erzsébet 29 éves szolgálónak ugyanis már hosszabb idő óta ismeretsége volt a még csak 21 éves Domok György nevű napszámmal. A legény szülei azonban kezdet óta elleneztek a fiatalok közt terbe házasságot egyrészt a korkülönbség miatt másrészt meg azért is, mivel a leánynak egy régebbi ismeretségéből gyermeke van. A rossz nyelvek meg már arról is kezdtek suttogni, hogy a szép fiatal szálás legény másfelé is keresi forró szerelmének viszonzását. De a leány semmikép sem akart örökké pártában maradni és azért boszút forralt Domok ellen. Kieszelt tervéből senkinek semmit el nem árulva, tegnap reggel 7 óra után szelid ábrázattal beállított kedveséhez, a kit még az ágyban talált. Szokott barátságos módon kezdett vele enyelegni úgy hogy a család bennlévő tagjai semmi rosszat nem sejtettek. De midőn szivelelőasztottjától megtudta, hogy tényleg el akarja adni magát és kenyérkereset végett Bpestre akar menni zsebjéből előrántott egy borotvát és azzal egy risszantással elvágta a legény nyakát, aztán futásnak eredt. A jelenlévő családtagok sikoltozására a kamrából elősietett a fiatal ember édes atyja és megtudván a történeteket, a menekülő leány

LEGJOBB CIPÓTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fénnyel adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegebb ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt legmentésen el nem zárja, úgy hogy a láb bőrpíróságát nem akadályozza.

ST. FERROLÉNYI, BÉCS
cs. és kir. udvari szálló

Mindenütt kapható!

után iramodott, de az csakhamar visszafordult és revolverrel fenyegette, ha tovább is üldözni meri. A felbőszült némbert ezután a kertekben keresztül Varga István gazda házába futott, a honnan reggelenként urasága részére tejet szokott hozni, de nyomába látva a csendőrmestert és baktér melbe, lötte magát. A golyó ép szíve fölött furódott be testébe. Mindkét szerelmes most a halállal vívódik és fölépülésükhöz kevés a remény.

Naptárak, üzleti és rovatolt könyvek, levélrendesők stb. nagy választékban kaphatók, Klöckner Péter udo. könyveskereskedésben Szelesfőhérvárott.

— **Kellemetlen vendég.** Furcsa ünnep az új esztendő sok ember lelkében. Fohászkodik ugyan nagyokat a jó istenhez, hogy el ne hagyja, de azért az első dolgát közé mégis azt számítja, hogy ő viszont a korcsmát el ne hagyja s minél rangosabbt igyék a saját egészségére, le egész a sárka földig! Egy kis potya pénzhez rafinírozott módon jutnak hozzá az emberek. Mi városiak eléggé tapasztaljuk, hogy ugyszólvá kora reggeltől késő estéig egyik jókivánó a másiknak adja a kilincset. Hogy milyen jogcímen, legfeljebb a jó isten tudja, mert mi magunk a legtöbb jókivánót sohase láttuk még. De sohse felejttem el se én s azt hiszem az a derék fiatalember se azt a csalódást, a melyben úgy hirtelenében egymást részesítettük. A püspöki palota kapuján léptem be, a mikor egy elég jól öltözött, de szemmel láthatóan szomjas s a mellet teljesen vadidegen ember elem áll és meleg sóhajok kisérletében szerencsés boldog új évet kívánt stb. jóformán a kívánságai végire se ért, mikor a szavába vágtam s hasonló melegséggel megköszöntem a jókivánatot és kívántam a fölséges Uristenőt stb. A szavaim végét nem várta be, hanem sarkon fordult s láttam, hogy nagyon mozog ajkaija, de befelé. Hogy azok a jókivánságok hogyan állottak harmoniában az előbbiekkal, nem tudom, de gondolom, hogy nagyon rosszul tűnt be az új év ha az Uristennek kedve volna az ilyen befelé mondott kívánságokra figyelni.

De hát nem arról akarok beszélni, hanem arról, hogy derék honfitársaink nagy hányada úgy leszopta magát, hogy elfeküdt tőle mint egy bizó malac. Ilyen állapotban persze az emberek bucsut mondanak az eszüknek, sőt szemek is mást mutatnak. Van olyan, a ki a barátok tornyát kettősnek s az öreg templomét nyolcasnak látja. Egy ilyen boldoglelkű atyafi csak két utcát nézett el s a Salétrom-utca helyett, a Kégl György-utca felé örömtől itasultan várta, a Kégl György-utca felé tévedett be. Kereste a házakat s körülbelül kiszámította, hogy a 32-es számú az ő lakása volna. Hűen bement Elek Gyula bankigazgató lakására s ott — bár a konyhá kissé idegennel tetszett előtte, de mivel az ital ereje nagyon nyomta az agyvelejét, gyönyörűen elfeküdt. Kinyújtózott és el is aludt, mint egy ártatlan kis baba. A konyhában történetesen senki se volt s mikor odamentek, meglepve látták, hogy egy idegen bácsi édesen szunyókál, akár egy kis baba. A szája csákja nyitva volt, a két pojkáján pedig megjelent az a vonzó rózsás pirosság, a mely az alvó gyermekét szimpatikusá teszi. Nem hiszünk, hogy Elekék nagyon szimpatikusnak találták volna a váratlanul odacseppent vándorát. Sőt! Elkezdtek noszogatni, húzogatni ke-

zét, lábát, fülét, hejt, de nem volt jutalom, a melytől felköltött volna. Hiszen nem ezért ivott annyit, hogy egykönnyen megdobdókál az enyhét adó rózsás álom karjai közül. Az erélyesebbülérsé morgott, hadonászott s hiába volt minden erő és akarat, biz azok összeropkáltak, az ólomsúly részeg tuskó sulya alatt. Az se használt mikor a rózsásujjú hajnal egy tenyeres-tálpas szolgáló sodrófaja képében noszogta a ábrédrésre. Megfordult és dalolni kezdett:

Nem! nem! nem! nem! nem!
Nem megyünk mi innon el
Mig a házigazda minket
Purkós bottal ki nem ver.

Mit volt mit tenni, mint ferdőrt kellett hivatni, a ki összeszedve az összes magyar királyi esztét és kivált tapantatát, a derék honfiut karhálatommal támogatta el szerető hívese ölelő karjai közé a Kégl György-utcaból a Salétrom utcába.

Hát ilyenek is történnek a boldog új esztendő hajnalán.

— **Boszúbi.** Régi haragosok voltak Kneif Béla és Hardi István csákvári lakosok. Ez utóbbi furcsa módon akart elégtételt venni. Azt híven, hogy haragosának egész családja a hálaadó istentiszteleten van, fejzét ragadott és éktelen dühvel nekiesett Kneif dísznőfiájának, csaknem szelverte az őt, sőt a benne hívő kocáknak is vérét ereszt, ha elő nem jön a gazda és azere-tettel el nem tessékli. A csendőrség kezébe nem vette a dolgot.

— **Zárlat alatt álló községek.** Sertésvész miatt: Hercegfalva, Alap, Mór, Nagyláng. Lépfene miatt: Szolgaegyháza.

— **Rövid hírek.**

Menyasszony nyaklevese. Szabó Katalin csákvári cselédeány a karácsonyi ünnepre megkívta vőlegényét Teplai Antal upesti bérköcsist. Az ünnepek alatt valami miatt összezördültek a fiatalok, s a menyasszony a vitaközös hevében alaposan képen teremtette a vőlegényt. A vőlegény erre bicskát rántott és súlyosan összeszúrta a menyasszonyát. A csendőrség feljelentette őket.

A gárdonyiak karácsonya. Horváth József és Bognár Sándor gárdonyi legények folyó hó 25. szent karácsonyán összeveszték. Bognár fejbe verte Horváthot mire az bicskázással felelt. Az ügy bíróság elé kerül.

Karácsonyest Kálzon. Kovács János kálzói legény Györki Imre kálzói legényt karácsony estéjén a korcsma udvarán súlyosan megverte. Az összeveszés oka a zsidó pálkájá volt.

Abai hír. Abához tartozó Felsőbáránd pusztán Nagy György dohányos összeakasztotta a kereket Földi Alberttel, mire ez úgy megszurkálta, hogy súlyos sebesülést szenvedett. A legény dühének áldozata lett Magi István is, a ki Földinek segítségére sietett. A törvényen eljárást megindították.

Csákvári legények. Folyó hó 24-én Fővenyi Imre csákvári legény Grünfeld Ignác korcsmájában a karácsonyi ünnep öröme s súlyosan megbicskázta Pataki Ferenc legénytársát. Azonban ő sen: élvezhette a karácsonyi nyugalmat mert ő meg néhány legénytársá napszántó el. Sérülései néhány ügyet igényelnek. A törvényes eljárást megindították a csendőrség.

A szelvérvári ker. fogyasztási szövetkezet belvárosi főüzletébe egy füzeressege azonnali belépésre kérészték. Ajánlkozni lehet az igazgatóságnál, Városházter. i. sz.

VIDA ELEK kárpitos és díszítő, Székesfehérvár, Megyeház épülete. Teljes felöltség mellett csakis elsőrendű munkák.

Egy négy lóerős gőzszépiógép Ráczalmáson, Benczkóber Mihálynál 2000 koronáért azonnal eladó. Közvetítőknék 5%.

Takaréktüzhely különlegesek, valódi dr. Meidinger kályhák, vas és rézbutorok, gyermekágyak és kocsik nagy választékban. Márkus Simon Fia lakatosnál Jókai-utca 16.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a **SCOTT-féle EMULSIO** Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, a kik először tesznek kísérletet a

Az Emulsió valószínűleg a legkiválóbb SCOTT-féle Emulsióval készült. A halat egy lámba veszi.

SCOTT-féle Emulsió-val.

A SCOTT-féle Emulsió csakis annak köszönheti nagy hírnevét, hogy összes alkotászeiben fenntartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyonmepfelelő az elkényeztetett inynkésa meggyengült emésztésnek.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Színház.

A színházi bizottság újjáalakításának szükségességéről ír a Székesfehérvár és Vidéke. S nem levén megelégedve a mostanival, azt az eszmét veti fel, hogy a színházi bizottság jegyzőjévé a helybeli újságírók valamelyikét kellene megválasztani, mint a kik foglalkozásuknál fogva hívatottak ennek az állásnak elfoglalására. Egyáltalán nem vitatom azt a nagyon vitatható kérdést, hogy az újságíró, már mint ilyen, irodalmi magasan áll-e, annyira, hogy a társadalom többi polgárai fölött külön jogokat vindikálhasson magának — inkább csak a mi speciális helyzetünkre mutatok rá. Tóth Artur benne van a színházi bizottságban, Braniza Károly, a Székesfehérvár és Vidéke szerkesztője egyáltalán nem jár színházban. Vass József dr. nem vállalkozik erre a foglalkozásra, én pedig — ámbár a szorosan vett újságíráson, az újság minden rovatának művelésén kívül irodalommal, speciálisan szépirodalommal is foglalkozom s a színművészet körül is vannak ismereteim — tiltakoznám a 2000 koronárium, még inkább pedig a vele járó nehéz és kellemetlen munka ellen, a mint kézzel lábbal tiltakoztam néhány évvel ezelőtt ellene, mikor a városi közgyűlésen erre az állásra ajánlottak. Hogy Olasz Pál, a Székesfehérvári Friss Újság szerkesztője mint vélekedik, nem tudom, de nem hiszem, hogy a cikk az ő érdekében íródott volna.

Azt hiszem azonban, hogy a cikknek más volt a célja. Námessy János ellen, a színházi bizottság jegyzője ellen fenődött. Valóban mód nélkül csodálom, hogy valaki Námessy János személyében vagy működésében akar gáncsoskodni. Kít bánt Námessy János, aki a megtetsztült bonhomia, udvariaság és jólelkűség, aki ha gondokba merül a fejét, bizonyára ezeknek a jó tulajdonságoknak tulajdoníthatja összes bajait. Kít bánt Námessy János? Es lehet-e valakinek kifogása Námessy János hivatali működése ellen? Annak, aki ismeri őt, bizonyára semmiestre sem, (a cikk ezt is érinti.) Mert — bátran hivatkozhatem a város polgármesterére — a város házában lehetnek vele egyformán pontos, kötelességteljesítő tisztviselők, de olyan, a kik Námessy Jánost akár a pontosságban, akár a szigorú kötelességteljesítésben felülmúlná, mince Námessy János nemcsak árvaszülő ülnök, aki az ő 4000 azámra

menő ügydarabját évenként pontosan és állandóan restancia nélkül elvégzi, hanem ezenfelül, a hivatali kötelességén túl vezeti a jogügyi szakosztály jegyzőkönyveit, vezeti a vízvezetési szakosztály nagyon sok speciális tanulmányait és utánjárását igénylő jegyzőkönyveit a végül jegyzője az új közúti vasúti bizottságnak. Azt is tudom, hogy ha a polgármester bárhol anyagtorlódást lát a városházán, mint biztos menedékhelyhez Námessy Jánoshoz fordul, a ki zugalódás nélkül mindig legpontosabban megfelel bármiféle megbízatásának. Hogy aztán most miként akadvaiaiki, a ki ennyi ingyen és becsületből végzett áldozatos munka mellett szemrehányást tesz azért az egyért, a melyért a híven elvégzett jegyzői teendők mellé esetleg 200 kor. tiszteletdíj is járul, azt nem értem. Es aztán megvallhatjuk azt a tény is, hogy Námessy János az egyéni előnye mellett is kiválóan alkalmas erre az állásra. Gyakran megtörténik, hogy a színháznak előkelő vendégei érkeznek pl. Blaha Lujza, Pálmay Ilka, stb. Annyi bizonyos, hogy Námessy János mindig tökéletesen beleillt a szerepébe, hogy a város, illetőleg a színházi bizottság képviselőiben az előkelő vendéget fogadják. Hogy mindenki nem illne ebbe a szerepbe, azt egy kis gondolkodás után nem is nehéz megérteni. Igaz, hogy Námessy János, a magister elegantiárum megfizette hozzá a tanuló pénzt, de az ne tartom nekünk, legkevésbé pedig cikkíróknak. Hogy ki az a nagyon alkalmas, pláne nagyon irodalmi szinten álló ember, a kinek a kiválósága miatt ezt a helyzetet meg kellene változtatni s a kinek az érdekében Námessy Jánost el kellene csapni, hogy az alkalmasabbat a helyébe tegyék — nem tudom, de valóban szeretném ismerni.

Hát én nagyon rosszmagú vagy legalább is nagyon tájékozatlan embernek tartom azt, a ki Námessy János ellen azt a kellemetlenkedni akaró, ellenszenvtől sugált cikket írta.

Bilkel Ferenc.

Szombat jan. 1.

Sári bíró. Falusi életkép három felvonásban, írta Mörizc Zsigmond. A kedvelt elbeszélőnek első drámai alkotása, amellyel a mind inkább elhagyott szépirodalmi válfajban a népies színműben próbálja ki szárnyaló tehetségét.

A falunak bíráját, (Bátori) aki ingatag s erélytelen anyamasszonykatonája, csak a Sári bíró csufnével illetik, mert tulajdonképpen Sári, (Feketéné), a felesége a bíró. Már 30 éve dirigálja tutyi-mutyi urán keresztül a falut. Most ugyan csak szükség van arra, hogy megtartsa régi hatalmát, mert a közelgő bíróválasztásra ellenjelölt akad Pengő Kovács István (Kovács) személyében. Sári bíró nagyban károsodik, hogy ura ki ne cseppenjen a bíróságból. Varjunak (Vértes) az egyik falusi szájhősnek segítségével a „szegénység”-nek, Hajdóknak (Marosi) segítségével a gazdákat akarja megnyerni a választásra. A korteskedés nagyban megindul, amelyben természetesen Sári vízi a főszerepet. A főeseményvel kapcsolatban igen ügyes beszévéssel folyik le a főeseménynél is érdekesebb mellékcselvény: Sári bíró fiának (Gyárfás) és a másik bírójelöltnek Pengő Kovács lányának (Fekete Irén) szerelme, amely azonban a főcselvénybe elhatárolólag foly bele. Pengő Kovács István csak akkor akarja a leányát Sári bíró

fiának odaadni, ha ő lesz a bíró. Ez Sári kihozza a sodrából, azonban ura szívesen átengedné a bíróságot Pengő Kovácsnak, mert ráunt a feleségének örökös papucskormányozására. A választás sorsát a szerelmeseik döntik el. Szövetkezve Sári bíróval az összes választóikkal aláírják a főszolgabíróhoz bényújtandó kérvényt, hogy a falu egyhangulag Pengő Kovácsot akarja. Megtörténik a választás, amely Sári bíró bukásával végződik, a fiatalok egybekelnek és Sári bíró megtörtén látja uralmának végét.

A rövid meséből is megítélhetjük a darab értékét, amelynek ereje a népélet hű rajzában, s inkább a darab meséjében, mint az események konstrukciójában van. Jellemei kitűnően megállják helyüket, az egy Sári bíró kivételével, akinek jelleme az utolsó felvonásban lehetetlenné válik. A darab eszmefüződésében nem látjuk azokat a gondolatokat, amelyeket most a népies irodalomban szívesen látnánk.

Az előadás általán véve jó volt. Helyenként mint Gyárfás, Kovács játékában igazán magas szinten állott. Feketéné, akinek szerepe nem felelt meg temperamentumának, nehezen tudta beleélni magát Sári bíró szerepébe. Annál jobb volt Fekete Irén, aki szereplését méltán foglaltja legjobb sikerei közé. Kis Cecília Bátori játékára nincs megjegyezni valónk, hűek maradtak önmagukhoz.

Vasárnap, január 1-én délután „Az elvált asszony” került színre, rogyásig telt ház előtt, mig este a „Liliom” kevésbé telt ház előtt igen jó előadásban, melynek azonban a legszebb jeleneteit a karzat botrányos viselkedésével tetteszük. Szinte érthetetlen, hogy dacára annak a körülménynek, hogy a karzaton állandóan van rendőr, ilyen éktelen zaj és vihóság előfordulhat.

Heti műsor:

Hétfőn (zóna)	Buridán szamara.
Kedd	Taifun.
Szerda	Taifun.
Csütörtök	d. u. Iglói diákok.
	este Sári bíró.
Péntek	Doktor ur.
Szombat	Tilos a csók.
	(Ujdonság.)

Kobrak, Lichtman-féle — valódi

amerikai cipők,

sár- és hócipők, urak, nők és gyermekeknek. — Oroszlan védjegyű frakk ingek, gallérok, kézelők. — Hamerji bőrkéztyük. — Báli ujdonságok. — Olcsó, szabott árak.

KNAZOVITZKY BELA
Nádor-utca.

Figyelem!

Jelzálogkölcson 4%, 4½% és 5% amortizációra, Konvertálás, Személyhitel (bankpénz 1—2 kezzel, magánpénz kezes nélkül), Örökségek vétele, Vállalatok financirozása, Részvénytársaságok alapítása, Fizetőképtelen kereskedők kiegyeztetése, valamint

adás-vétel

ADLER és SINGER

birtokok, házak, gyárak, üzletek, kázházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan és kulánan.

Általános Forgalmi vállalat Betéti Társaság
Budapest, József-körút 21.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.